

SILFVERSTOLPE, GUNNAR MASCOLL

Hemland : dikter : Gunnar Mascoll
Silfverstolpe

Bonnier
1940

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök*:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra*:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

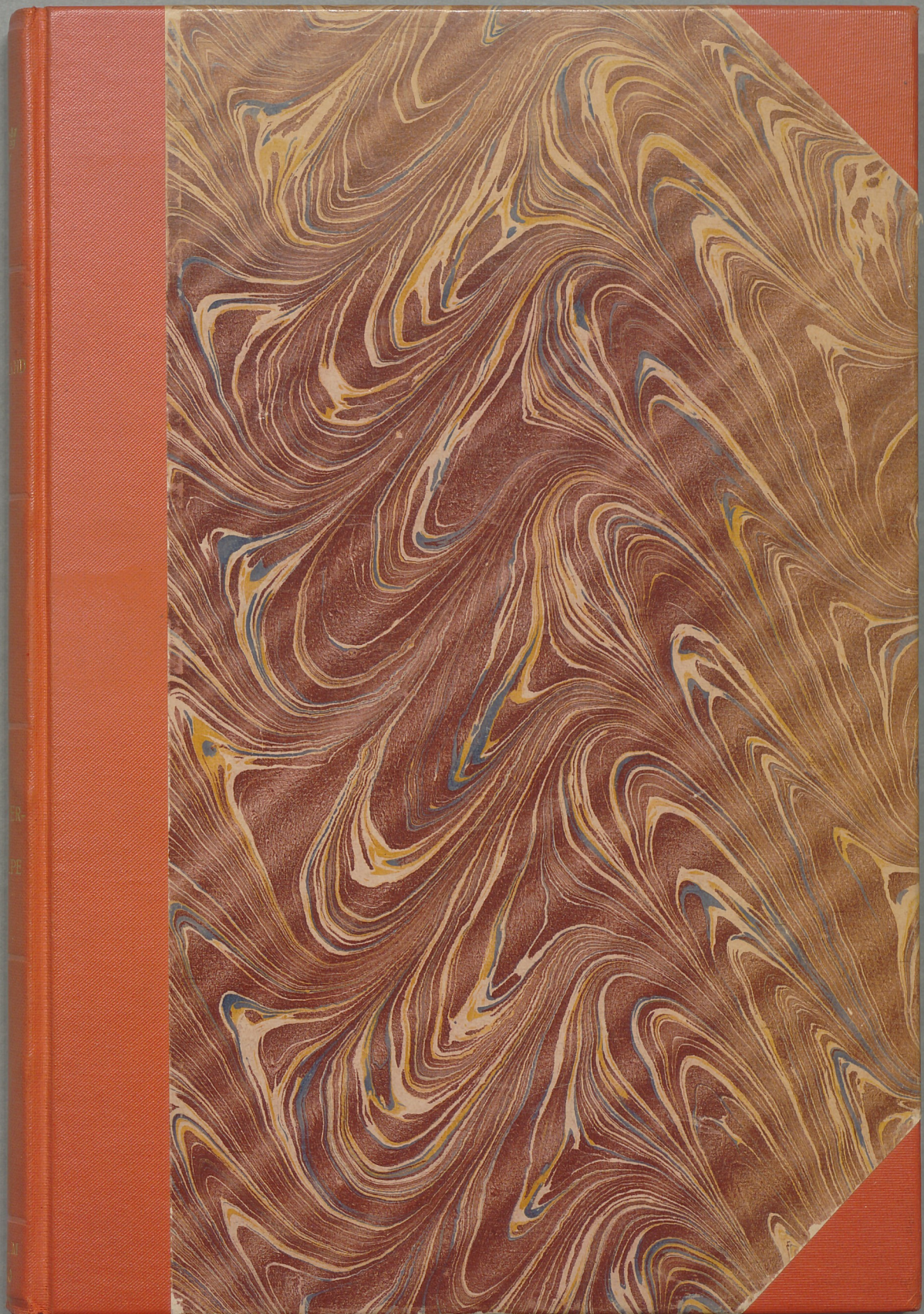
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

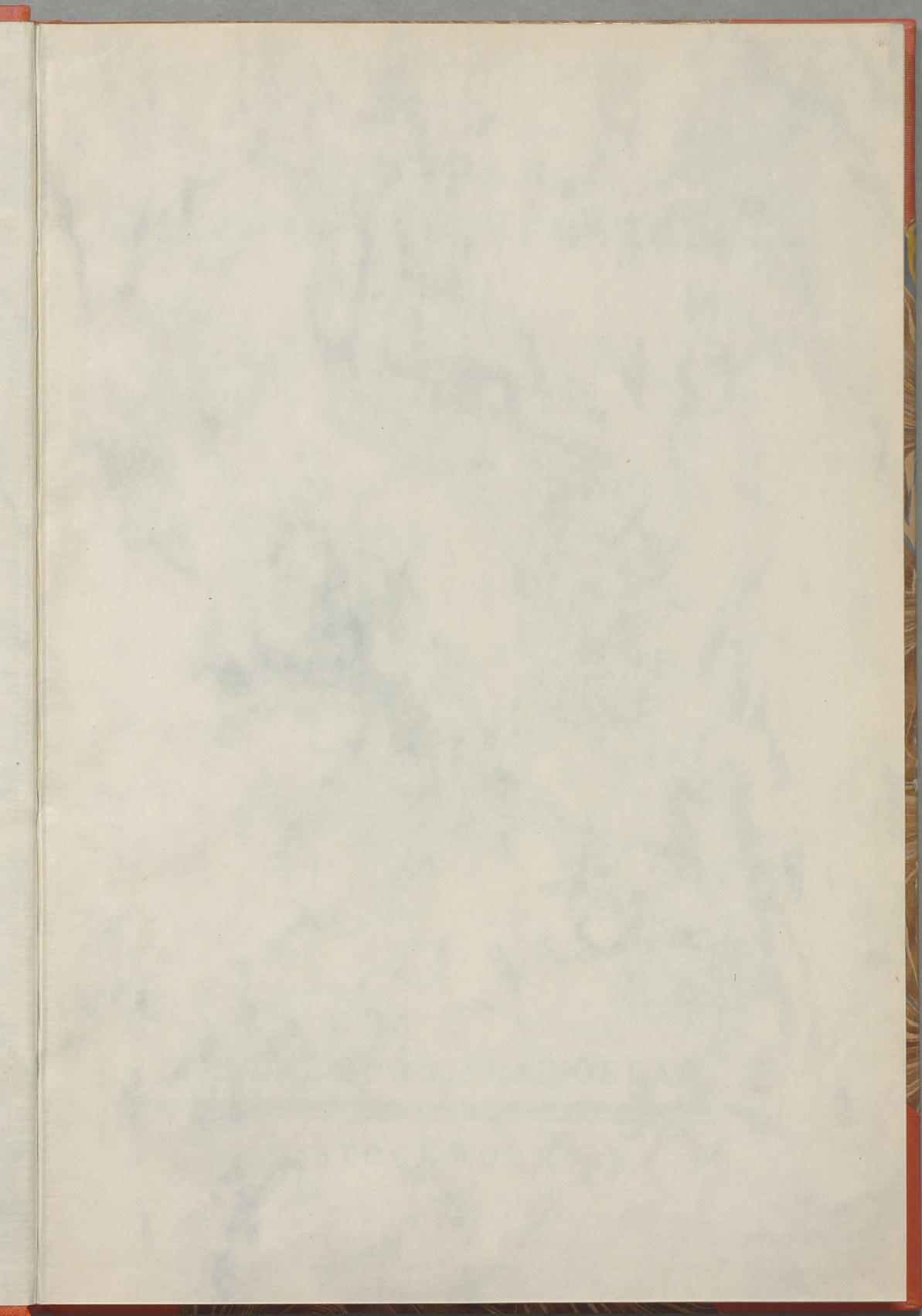
Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

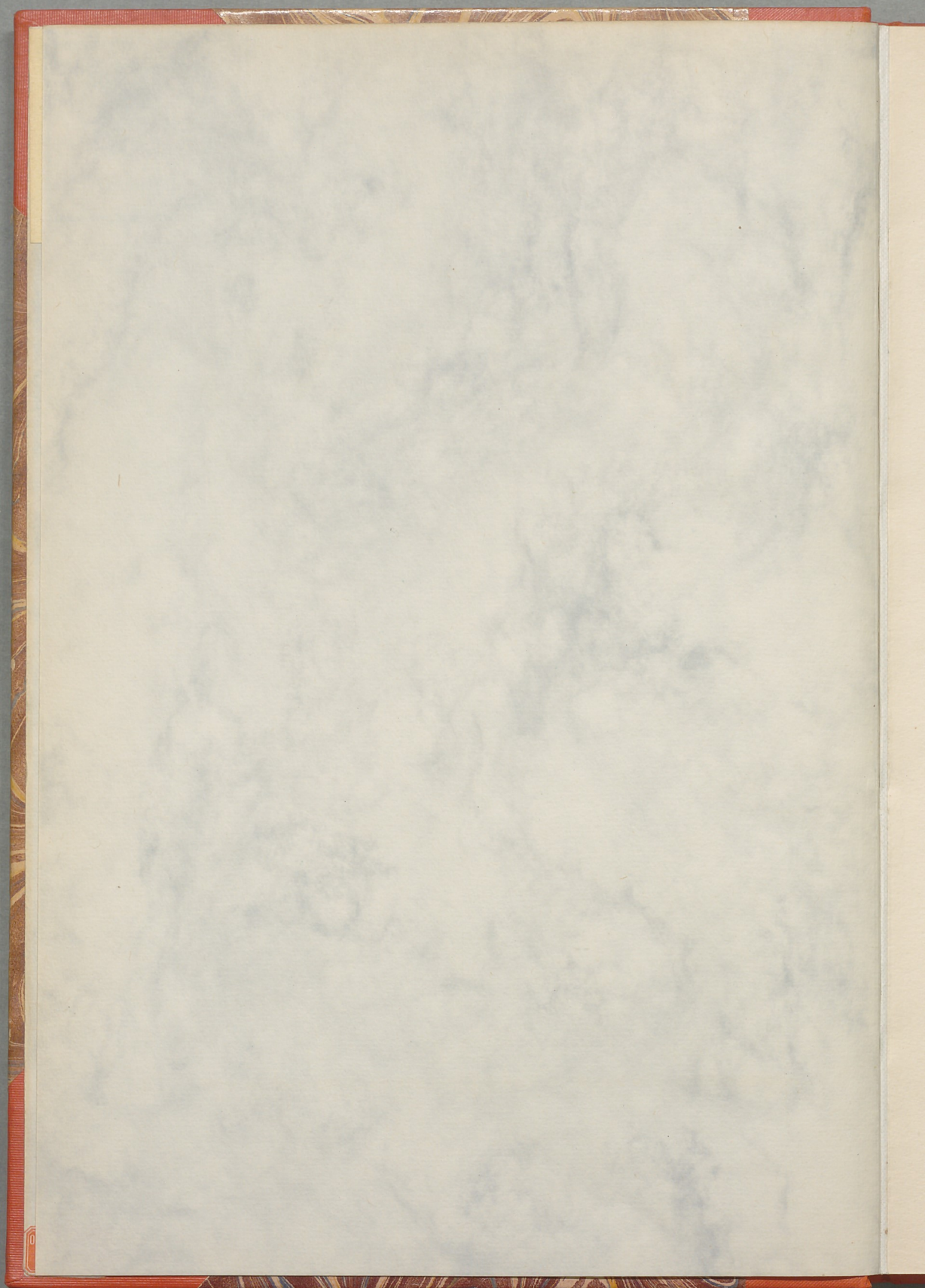

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Witt.
Is.

OTTO ANDERSSONS
BOKBINDERI
STOCKHOLM

Vitt.
Sv.
°

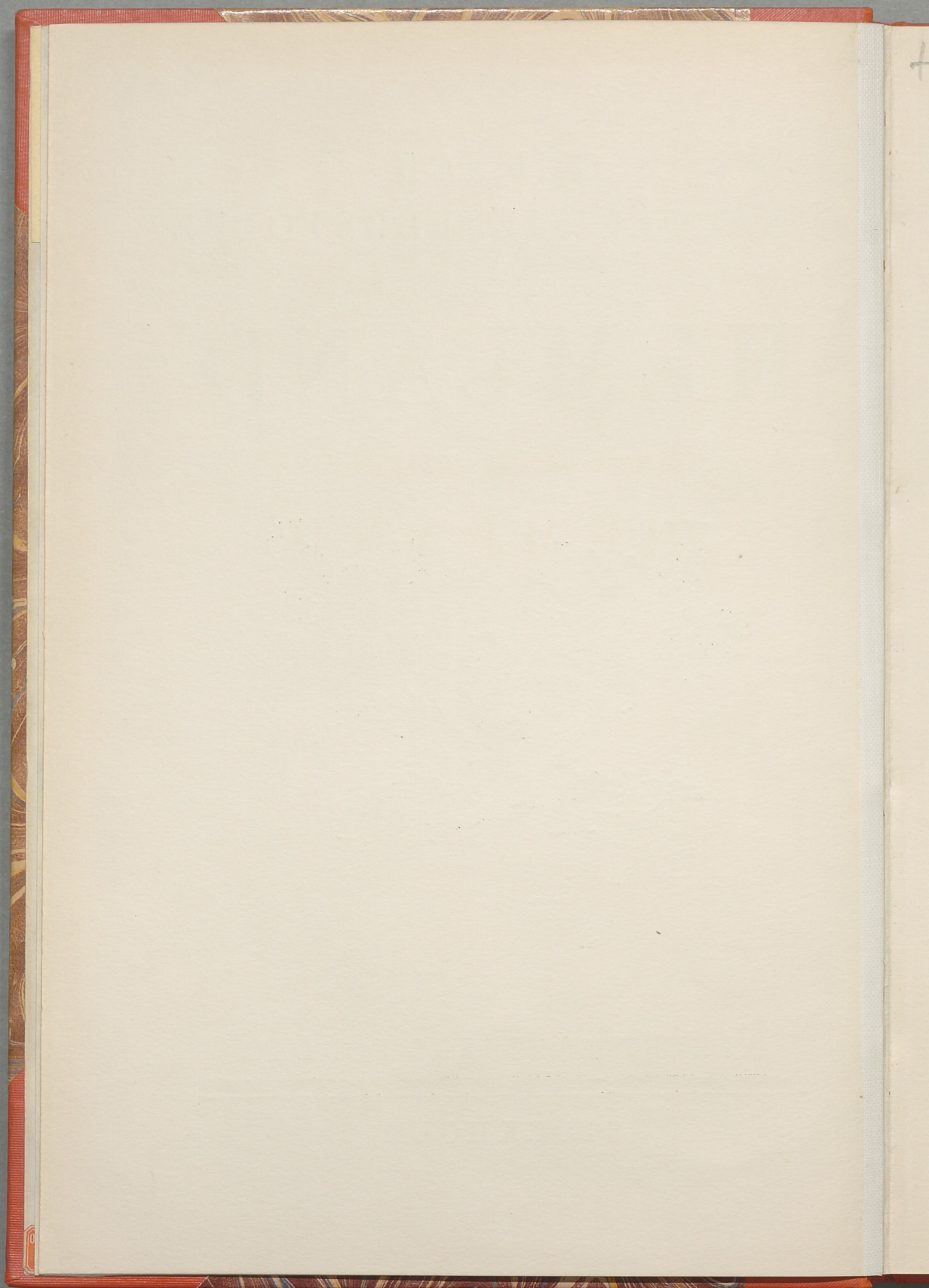
GUNNAR
MASCOLL SILFVERSTOLPE

HEMLAND

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

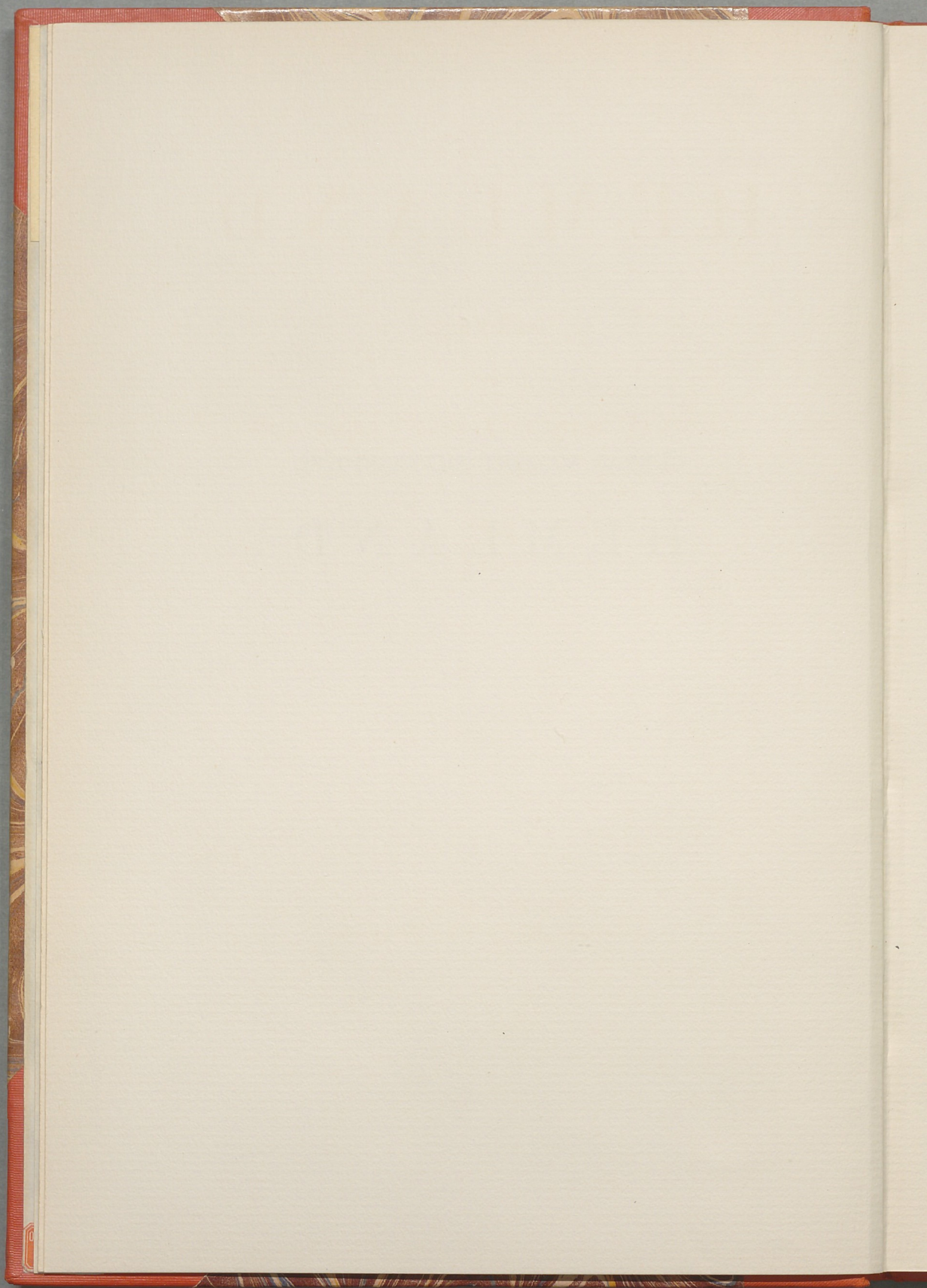
STOCKHOLM

+

GUNNAR MASCOLL SILFVERSTOLPE

H E M L A N D

HEMLAND

DIKTER

AV

GUNNAR MASCOLL SILFVERSTOLPE

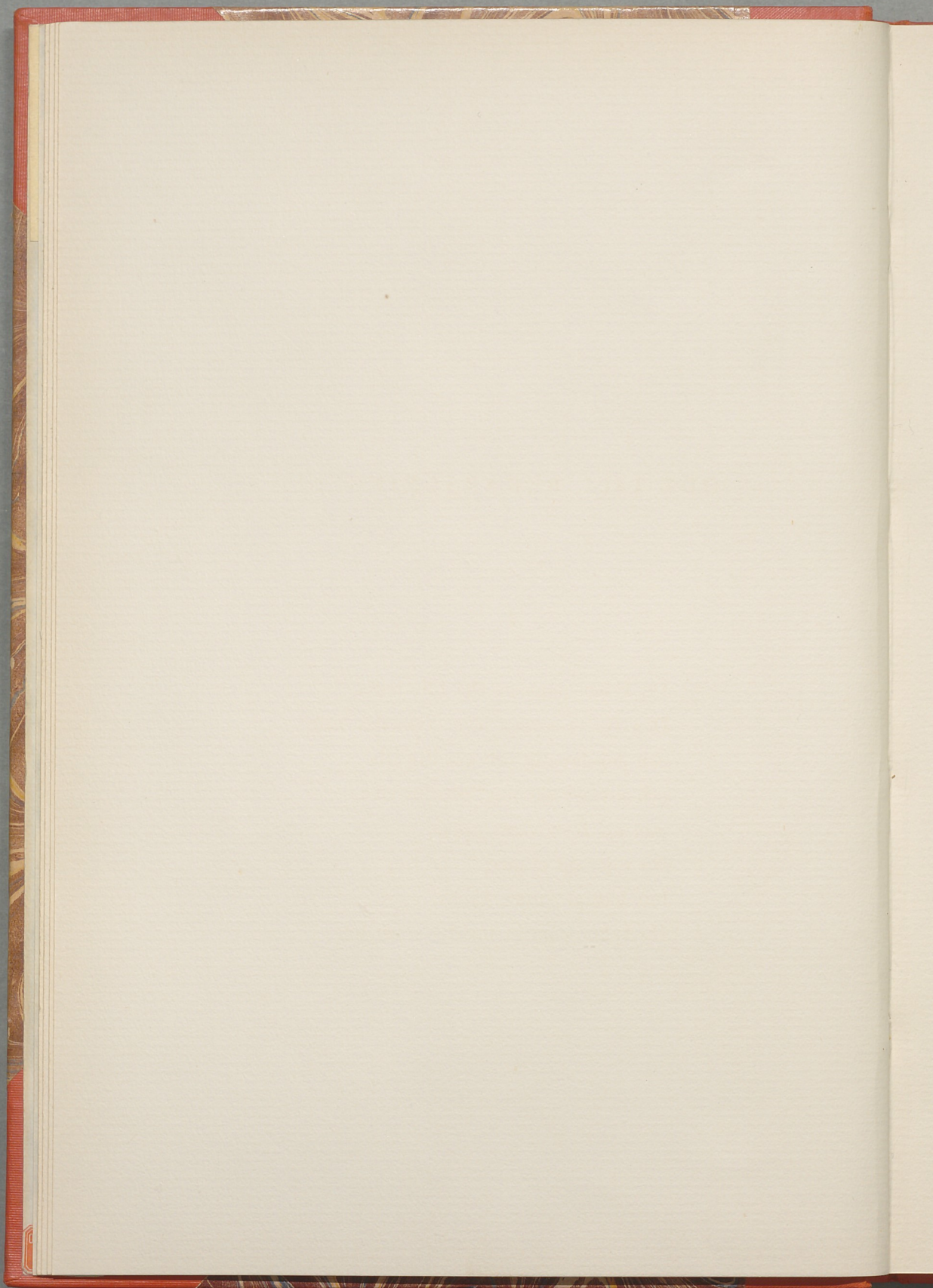

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1940

I

ODE TILL BEHÄRSKNINGEN

I

Du lyfter pannan. Det blir stilla.
Den svarta sorgen lever kvar där inne
och ängslar dig och gör dig illa
och pressar skoningslöst ditt sinne
mot all förtivlans gräns.
Nu röjer du ej mer,
hur häftigt sorgen känns.
Du lyfter pannan lugnt — och ler.

Det leendet — hos en, som sett
allt det hon älskat fara
och som har ingenting att hoppas på!
Det leende du lett
är seger, seger bara
för allt vi hoppas på.

II

Välsignad vare denna sträva tåga,
som en gång tvinnats in i mänskosagan
av alla dem, som lett emot sin plåga
och lyft sin tunga sorg och kvävt sin klagan!

Låt raseriet slå med knutna nävar
och hatet väsa, larma och förbanna!
Vi se dem ej den stund, då kring oss svävar
det klara ljuset från en lyftad panna.

Å, det är med oss genom onskans tider,
då sjuka makter stiga upp ur djupen.
Det lyser fram var helst ett barn, som lider
bekämpar gråten, bubblande i strupen,

varhelst en man kan trotsa oförrätten
och stormen i hans bröst ej blir förnummen
och då en änka rättar till schaletten
och vandrar ordlös mot de tomma rummen.

Det ljuset tindrar fram i arbetslagen,
då trötta hjälpa mera trötta gärna
och det är rent och starkt som junidagen
och lisande som juninattens stjärna.

Ni, slutna munnar i en värld, som vrålar!
Vi vänta på de valda ord ni spara
och prisa själens kraft, som strålar, strålar
ur ögon, som mött döden tårlöst klara!

I FLYKTINGSÅR

I

De kala trädens skuggor på de gröna stråna
beröra hjärtat som en andelik musik.
I dag ha åsarna vid Tumbo börjat blåna
och sjön har sköljt i gryningstimman vid Hornsvik.

Det våras åter fastlagsblekt och söndagsstilla.
Skogsduvan har jag hört som ton ur en ballad
och jag har stått där vårens första pulsatilla
ur myllan på en forngrav lyfter sina blad.

Nu mörknar det och jag kan se mot aftonbranden
konturen av det karolinska slottets torn
och se åt andra sidan bortom skymningslanden
hur stugorna ha tänt i Giresta och Horn.

Det här är mitt och blir det, hur än åren hopa
omkring min bana glädje, sorg och tidsfördriv.
Baksippor gå i doftlös blom och duvor ropa
i samma skog från alla vårar i mitt liv.

Jag går i hemluft här. Jag vet ju att den galler
ej mer än luften över andras hemmajord.
Men den skall vara med i varje ord jag fäller,
tills tanken brister med mitt allra sista ord.

II

Ja, mitt och mitt — som livet unnar
den som har intet utstått, ej gjort rätt
för denna dyra gåva,
då flyktingar med bitterbleka munnar
förtvivlat mumla ortnamn från en skog, en slätt,
där kära döda söva!

Nu bryta folk och stammar upp i morgonväkten
på flykt, på flykt med usla knyten
och drivna undan vart som helst av dem,
som stämplat deras känslor för sitt land som lyten
och sagt att de förgiftade med andedräkten
den luft, som välvde lycka över deras hem.

I deras ögon irra återsken från fasor
och skammen låder vid det nådebröd de äta
en rolös rast i fjärran land
— utpinade och undergivna mänskotrasor,
men lika litet kunna de förgäta
sitt Zion som sin högra hand.

Backsippor gå i blom i bleka hagar
och hatet frodas härligen i mänskosinnen.
Och duvor ropa, medan våldet slår.
Den stora hemlösheten jagar
mot ljusa skyar sönderslitna minnen
i vår förnedrings svarta vår.

(Våren 1939)

TVÅ

I

Vi äro vanliga. Man kan ej skilja
dig eller mig från andra i en kö
om ej på detta att vi vilja
tillsammans leva och tillsammans dö.

Den ring jag en gång satte på ditt finger
har blekts, ty den var inte riktigt guld.
Om jag får vänta litet, då jag ringer
på dörren hemma, blir jag ångestfull.

Vi också fått vår del att genomlida
och dock — det är som smärtan inte känns.
Den barnasömn du sover vid min sida
är ro och skönhet bortom varje gräns.

Vi äro vanliga, men sammanförda
ha våra öden något som består.
Tack för all torftighet och varje börda
i ousägligt rika år!

II

Var vi ha bott, vi kunnat trivas väl
med grannarna på samma gata.
Vi önska intet ont åt någon själ
och vi ha aldrig lärt oss hata.

Vi ha så mycket ömhet än att ge
på kvällarna, då vi ha slutat träla.
Du tar min arm, när jag vill se
vad tidningsfönsterna förmäla.

Få vi ej slippa undan att förstå
och att bli sedda i vårt fågelrede,
då himlen ekar i vår bakgatsvrå
av mycket större himlars vrede?

Jag kramar blott din tunna arm och vet,
att det är sant vart ord, som nu står skrivet,
och att barmhärtighet
ej mera finns i mänskolivet.

(Sept. 1939)

FINLAND

I

Jag letar fram en gammal bok
med fläckar och med brister
och pärmen visar mig en klok
och ganska sträng magister.

Och än ett återskimmer ger
den stora, stumma festen
långt borta i ett skolkvarter,
som jag har glömt för resten.

Vad livet gav, hur tiden gick,
så blir jag nu densamma
jag var den gång, då Dikten fick
mitt gossebröst att flamma

och lät mig ana, lät mig se,
som intet annat kan det,
att man kan dö för den idé,
som heter Fosterlandet.

För denna hårda syn fick allt
i vardagslivet vika:
jag såg en här som frös och svalt
och segrade tillika.

II

Och hären lade inte av
sin krigardygd med uniformen,
men, hellre fri än annans slav
den vakade, då stormen
en ödesvinter kom igen
med hot och våld i spåren.
Fast slöts en ring av raka män
kring Sveriges lag i ofärdsåren.

Heroisk blev din egen ton,
fast inga trummor rördes,
då Finlands jägarbataljon
i dunklet sammanfördes.

Den nya bondehären drog
mot offer vi ej ana,
tills mot den gyllne rymden slog
det fria Finlands fana.

Ut gick din dikt och frigjord ljud
musiken, som hugsvalat
din ande genom kamp och nöd
och som för världen talat
om fattigdomens rikedom,
som bräddar strängaspelen,
då Nylands rosor gå i blom
och sveden ryker i Karelen.

III

Ånyo makten väger
ditt öde i sin hand.

Vi hälsa flyktingsläger,
som retts i eget land.

En isig ödesstjärna
står kvar tills det blir dag.

Vi hälsa dem, som värna
sin frihet och sin lag.

Men än har Finlands floder
sin strida, raka färd.

Vi hälsa Molnets broder
och hälsa Lotta Svärd.

(24 nov. 1939)

ÖSTANHAVS

(Hälning till Norden från Sverige i radio nyårsnatten 1940.)

I

Ingen kan komma ifrån
maningen denna minut.
Gripna som aldrig förut
höra vi klockornas dån.
Syskon vid fjällbygdens kammar,
syskon på hedarnas jord,
en är den tanke som flammar,
ett är vårt ord.

Köldblåa natt — i din luft,
bleknande långsamt mot dag,
andas vi in med vart drag
frihet för själ och förnuft.
Hotet — som förr — är oss nära.
Ingen oss fordom betvang.
Frihet, vår nordiska ära,
tala i klockornas klang!

II

Östanhavs tiger dock
kyrktornens mörka malm.
Gömda i flock vid flock
sjunga soldater en psalm.
Hetare sång än denna
steg ej mot stjärnornas bloss.
Så kan sin tro bekänna
Finland, som kämpar för oss.

Syskon, se, natten är stor,
tecknet i rymderna hårt.
Värnande det som är vårt
står nu vår yngste bror.

Bort mot hans frostiga mosse
tankarna gå från en värld.
Benjamin, fältklädde gosse,
välsignad vare din färd!

OFFERÖDEN

Skapade för fredens klara,
vardagssköna möda,
lade Finlands söner grunden
till ett bättre hem.

Alla drömmar fingo fara.
Deras plikt att dö och döda
står till sista stunden
lika klar för dem.

Skapade att stöda
kärleksfullt de egna,
Finlands mödrar genom åren
voro jämt till hands.

Våldet skulle allt föröda.
Raka och förteguna
möta de vid båren
med en tallriskrans.

Se, hur offrets flamma tänder
starka, glada öden
och åt saknaden ett slitet
öde ger sin hand!
Oavlåtligt händer
undret inför döden.
Kraften ger ett litet,
heligt fosterland.

UPPBROTT

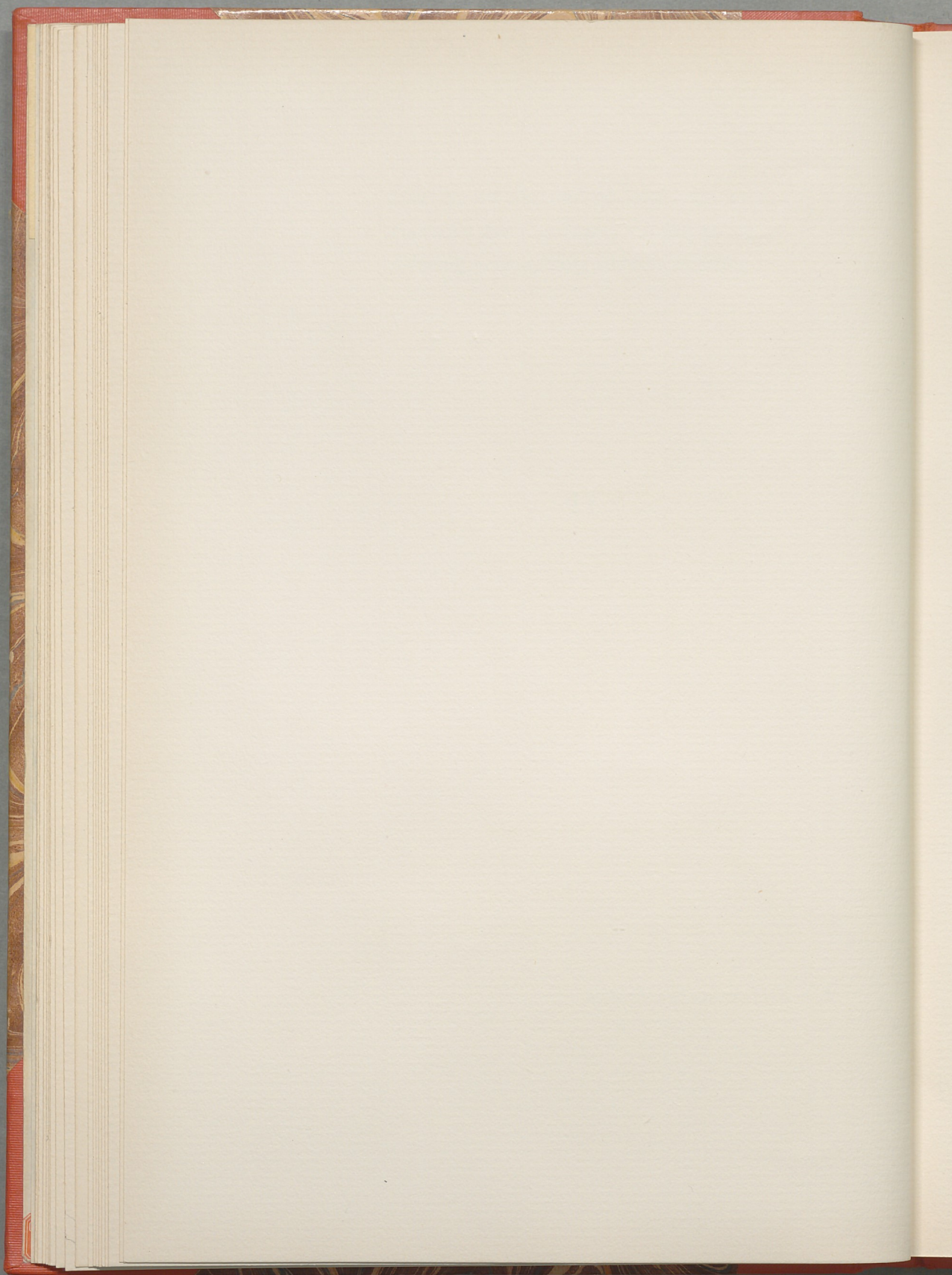
Att springa upp ur bädden och att känna
hur under sömnen, trygg och djup och drömlös,
ett stort beslut har stigit fram och vänt
ens liv mot något, som det förr ej prövat
— vindrörda stund, klarögda gryningstimma,
som väntar på signalen från en fjärran
heroisk kust med rörelse och faror!

Med uppbrottstecknet på din rena panna
du låser, ungdom, lugnt det rum, som gömmer
leksaker och hägnade idyller
och allt, som var förhoppning än i går.

Och där du står med nyckeln i din hand,
vänd mot den nya dagen, vill jag ge dig
eldfattig mannaålders stumma hyllning.

II

3. — *Silfverstolpe, Hemland.*

PROFESSORN

I

Han stängde för sorlet och skratten
sitt fönster och lampan blev tänd.
Den siste studenten för natten
gick visslande hem i hans gränd.
I rymden, som skimrade blek,
stod Venus, i glans utan like,
och lyste rakt in i hans rike,
hans väldiga bibliotek.

Här hade han mäktat förena
var skrift och vart band och var tome
till ett Kosmos för honom allena,
en hopkrympt och luggsliten gnom.

Vid tinningen ryckte i skinnet
en åder med bleknad saft.
Där innanför verkade minnet
och andens förlösande kraft.

Han skärpte sin blick mot förbrunna
kulturer och folk i exil
och skrev med sin spindelvävstunna,
gossaktigt rundade stil.
Så satt han i natten den sena
och gav sin vila till pris
för tankar, som lyste i Jena
och Oxford och Rom och Paris.

II

Mitt karga ättartal
går upp mot hedenhös
bland folk, som svalt och frös
och röjde jord på Dal.

Min far blev präst och fick
till sist ett litet gäll.
Jag ser hans sorgsna blick
ännu i denna kväll.

Min bleka moder gav
sitt liv den dag jag kom.
Jag går till hennes grav
ännu i andanom.

Vid Vänern står mitt hem
med långa krusbärsland
och lönnar över dem.
Jag längtar dit ibland.

I Skara skola slet
jag åtta långa år.
En ynglings ensamhet
är något jag förstår.

Så kom jag hit och stod
en höstkväll andaktsfull,
då dômen sken som blod
med hättorna i gull.

Här gick mig väl. Här fanns
en uppgift för min håg.
Min gamle fader såg
mig prydd med doktorskrans.

Min ungdom drog förbi.
Min mannaålder svann.
Jag levde bara i
ett dött och fjärran land.

Nu står det för min syn.
Nu tyder jag dess röst,
då larmet steg mot skyn
ur starka mänskobröst.

Vad andra drömma om
blev aldrig mig beskärt.
Mitt liv så som det kom
var mig dock mycket kärt.

Nu vaknar staden vid
Gunillaklockans ljud.
O, giv mig än en tid,
du mina fäders Gud!

III

Så dog han och låg i sin kista
en ungdomligt gyllene dag.
Det var, som om sekler fått rista
sin skrift i hans snövita drag.

Kolleger och åldriga fränder
församlades tyst i hans sal.
Man tryckte en ros i hans händer.
Den kom från en prästgård på Dal.

Och innanför kyrkogårdsgrinden
han sänktes i mullen till slut.
Studenternas fanor i vinden
seglade ut.

IV

Från skrivbordet stirrar
Homeros' byst.
Vad är det som stannat?
Här är ju så tyst.
Ett källsprång, som fyllde
ett bristfärdigt ler.
Nej, någonting annat
och någonting mer!

En storm av idéer,
som virvlade fram
från sekel till sekel,
från stam till stam.

Millioner impulser
och dyrbara rön,
som tände som gnistor
och grodde som frön.

Ett guldkantat höstmoln
i skymningen flyr.
Vad är det som slutat?
Ett äventyr.
Ett vågspel med spänning
och jubel och kval.
Nu mörknar mot natten
en prästgård på Dal.

FOLKVISENATT

Lövsångarn drillar än i gröna gömmen,
då natten kommer med sitt silverdis
och gripande som blommorna i drömmen
är backens havsblå ärenpris.

Idyllen famnar gård och fält och beten
och löven stanna i den stora ron.
Men genom all den trygga lummigheten
drar darrande en oroston.

Du, unga svärmeri — det är ditt väder,
det är din stund att stiga upp och gå!
Du söker stigar ingen fot beträder
och skogssus ingen lyssnar på.

Konvaljedunklet vill du komma nära
och andas in dess dövande mystik.
För din skull speglas månens tunna skära
och vita björkar i en vik.

Vad väntar du? Den lust du eftersträvar
är bortom varje jordisk bröllopsäng.
Du dröjer kvar fast gryningsljuset svävar
kring stilla gräs på daggig äng.

Snart skola åren all din längtan kuva.
Snart blåser hösten genom torra trän.
Och det är gott att stanna i den ljuva
folkvisenatt, som tonar hän.

BELLMAN 1940

(Prolog i Stora Börssalen vid 200-årsminnet)

I

Vad är din dikt i dag,
då våra sinnen vänts mot arktiskt bistra öden?
Din eld kan tyckas svag
mot hjärtats offereld, som driver folk i döden.

Långt från din sommaräng,
där löven bölja lätt och blomsterångor blandas,
är vidden vintersträng
med luft som bara rörs, då frontsoldater andas.

Vad är i dag din dikt,
dess yra njutningsliv, dess vemods Venuslåga,
då ordet heter plikt
och morgondagen är en saklig vapenfråga?

Vi samlats till ditt pris.
Ditt sjuka sångarbröst är värnlöst mot kanonen.
Vår håg är vänd mot is
men i oss brusar dock den sommardjupa tonen.

II

Var gång vi hörde den, var gång den tonen ljud
slog sina portar upp vårt Brustna skönhetsrike.
Vad är i dag din dikt? Oändligt överflöd
och ljuskraft utan like.

Vi se dig tumla in med blicken blank och tänd
i ögonblickens svärm och bjuda den att stanna.
Med oförgängligt sken belyses i en gränd
en trashanks våta panna.

En krogbals plumpa tramp blir till kariters dans
och parisk marmor bryts ur våra gråstenshällar
och Fantasos tar fram Cytheres lyckoglans
ur armadsbleka kvällar.

III

Vårt hjärta känner nu, vad vi ha fått att värna
av knapphet och av rikedom.
En risig Norrlandsskog i skenet av en stjärna
och Mälarängars juniblom.

Kärt för vårt öga står nybyggarstugors timmer
och denna festsals gyllne ståt,
vår lagboks fasta text och diktens vigda skimmer
kring Fredmans ångestgråt.

APOLLON I LÖNNEBERGA

(Till Albert Engström den 12 maj 1939)

I

Delfiska sagor ha sagt att guden Apollon besökte
hyperboreernas land, då höstarna färgade Hellas.
Nere i Småland förtäljs att färden en gång kom att
ställas

bort till den ensliga nejd, där Emån i dunklet sig
krökte.

Sagan berättar jämväl att Foibos blev varse en gosse.
Mer än med ljusgudens pil var han med småsten för-
trogen.

Magiskt bestämdes hans håg av porsdoft från ångande
mosse,
porlet vid Hässlåsa damm och skimret kring Skuru-
gatsskogen.

Lär då Apollon ha sagt — som småländska sagan för-
täljer:

”Här i ett jämmerligt land, belyst av en ängslande
dager

pilten är mig till behag och han är den ende jag väljer.

Över hans stripiga hår en framtid skall fästa min
lager.”

II

Ångrade guden sitt val och visste den strålande vise,
huru den skara såg ut, som togs upp i parnassiska
släkten?

Kolingen svängde sin hatt för Hamlet i furstliga
dräkten.

Fattighuskäringen neg för skönhetens dröm, Beatrice.
Skeppare från Grisslehamn betänksamma hörde
Ulysses

orda om stormiga hav och kvinnor med konstiga
sånger.

Ovädren kände de till och mindes från hundra
gångar

hamnarnas hetsiga liv och vrår där man älskas och
kysstes.

Iihaka hörde de om och gumman som slet där med
väven.

Aldrig på villande färder blev deras stuga förgäten.
Var gång då ankaret gått, de snutit sig skamset i näven
bara f r allt var sig likt och gumman stod kvar mellan
n ten.

III

Vist blev ditt öga alltmer och intet kan sinnet förvilla.
Ser du i dag med behag den värld som du unnades
skapa?

Svajande frodig burlesk och ömhet där allting är stilla,
enfald och vrånghet och brott och härliga människors
drapa.

Tecknat i svart och i vitt och målat i breughelska
färger
ställde du fram för vår blick beständigt vårt egnaste
egna:

allt som är tanklös bravur och så våra hjärtans för-
teguna

drömmar om liv och om död i fädernas skogsvarta
Sverige.

Vämjes du djupt i din själ åt tidernas ondska och pina,
plågas ditt hjärta av hat, då hjärtat vill godhet och
skönhet,
sabbatsro finner du nog vid minnet av vårgräs som
skina
vackert vid Hässlåsa damm och vackert på Skurugats-
krönet.

GAMLE MAGISTERN

I

Jag stod där bland de andra på perrongen.
Då kom han fram och räckte mig sin hand
och ställde sig bredvid mig, medan sången
gick tusenstämmigt över i Vårt land.

Bland alla pojkar, som jag haft finns ingen
som jag har riktigt glömt i någon kull.
Den här kom jag ihåg från tredje ringen
och bara för hans klara ögons skull.

Han nämnde att jag talat från katedern
om lyckan i ett stort och fast beslut
så snart det gällde samvetet och hedern
— och det var faktiskt därför han gick ut.

Så gjorde han honnör och bort i hopen
försvann hans vita mössa för min blick.
Jag stod där darrande i leveropen,
då ungdomståget gick.

II

Jag slog en lov kring skolan där den stod
med alla fönsterrutor månskensklara
och tänkte på att han, som måste fara,
har kanske lärt sig där sitt enkla mod.

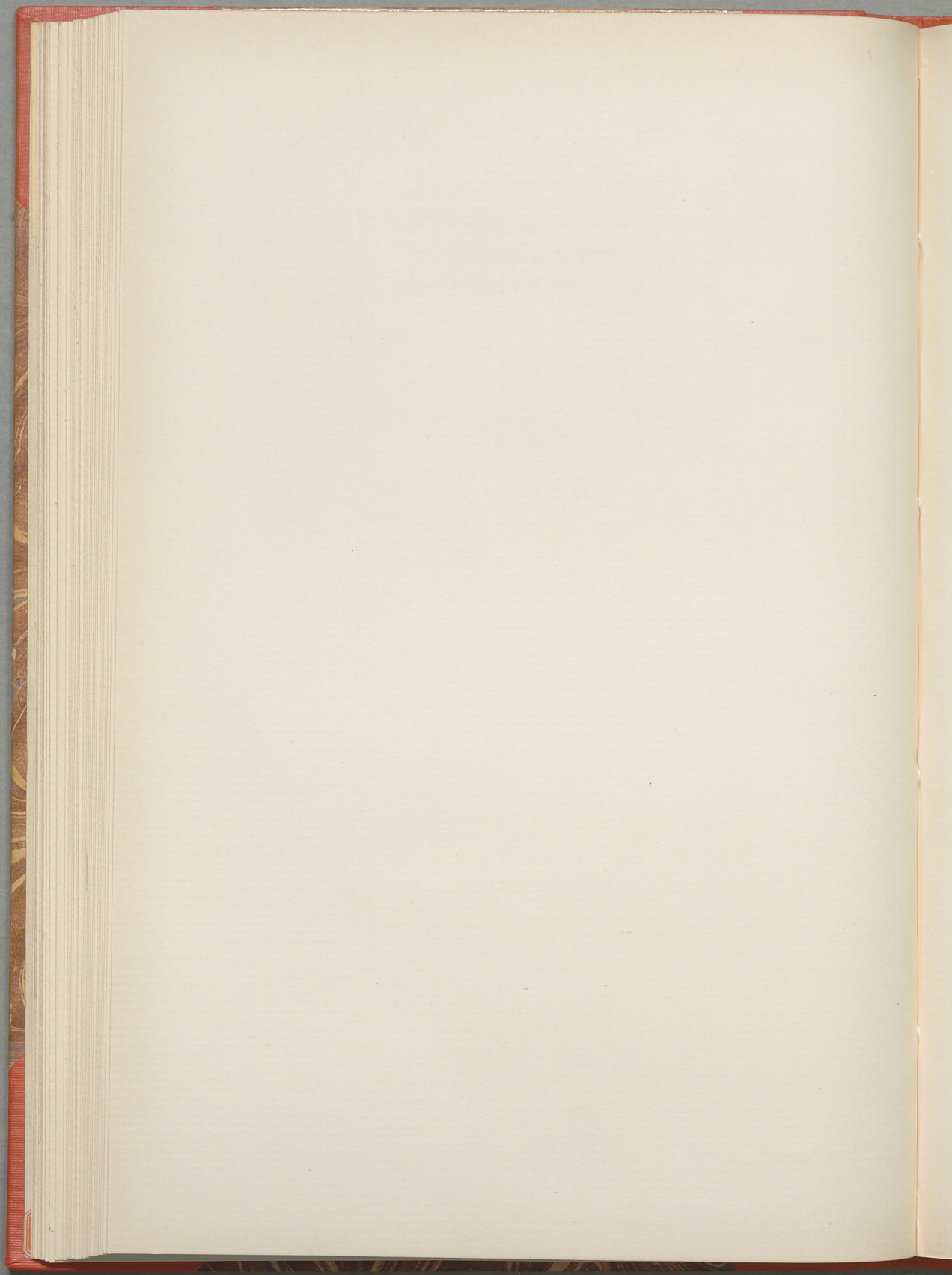
En nästan uttjänt läroverksadjunkt,
som ibland ljusen räknas till de smärre,
är inte just så mycket för Vår Herre.
I kväll kan han dock andas fritt och lugnt.

Ett ord, en röst kan alltså väcka sånt,
som blir ett offersinnes hemligheter.
Jag minns ej säkert nu vad pojken heter,
som tog farväl och reste till sin front.

Jag aldrig vetat förr vad jag betytt
och vämjdes ofta vid min oförmåga.
Men genom mig sprang dock till sist en låga
från glömda hjälteöden till ett nytt.

(Febr. 1940)

III

Å R E T

Paradisiskt klara
skimra blåsippflockar
bland de döda gräsen
och i nakna snår.
Låt mig få bevara
vilsen ungdomsoro
i mitt vuxna väsen
ännu några år!

Sommarvindar röra
lätt vid vildroskalkar,
vagga träd och häva
säd till böljegång.

Låt mig ännu höra
lyckolöften sväva
i en junimorgons
yra fågelsång!

Som en herdepipas
övergivna klagan
gnyr oktobervinden
i den vissna ron.
Låt mig ännu gripas
av den gamla sagan
och mitt hjärta brinna
i en dömd passion!

Takets plåtar dunka.
Raka julljus skina,
hur än nordanstormen
tyngd av yrsnö far.

Låt mig ännu sjunka
i den djupa trygghet
hemmet ger de sina
årets sista dar!

ALMANACKORNA

Här ligga hennes almanackor kvar
i höga buntar, som jag sakta löser.
Jag tyder dem i natt, då regnet öser
till vårens fromma efter torra dar.

Det står ej mycket i dem och då åren
med säkra tecken märkte hennes kropp,
så brukade hon bara skriva opp
de första budskapen om våren . . .

”Snödroppar”, står det. Outsägligt sköra
ha deras kalkar lyfts ur lång förbidan,
och ”Lärkan”, som hon haft så svårt att höra,
har fått en egen darrhänt rad på sidan.

Jag läser ”Svalorna” och ”Sjön har sköljt”.
Då har hon hört hur isfritt vatten klingar
och hennes skumma blick har tacksamt följt
på majgrön gård en linjelek av vingar.

Här satt hon stilla, medan krafter sprängde
och våren vandrade med famnen full
och genom hennes trötta sinnen trängde
en doft av blommor och en lukt av mull

och kärleksord, som viskats någonstans,
och häftigt jubel från förgångna vårar
— och jag kan se hur hennes ögons glans
blev djupare av ålderdomens tårar.

Säg, är jag tacksam nog, när mot mig flamar
bak nattens regnmoln än en ungdomsvår,
ödmjuka hjärta, du som milt anammar
all glädje i den sista vår, du får?

VÅRNATT

Violernas doft förnimmer
jag ännu en liten stund,
men slocknat har kvällens skimmer
i barndomens vårlökslund.

Än sprudlar en koltraststämma.
Snart sjunker den också hän.
I natt får jag sova hemma
i hägnet av stilla trän,

som stjärnorna blixtra över
med magiska teckens ljus.
Den ro, som mitt hjärta söver
är ron i min moders hus.

Det är, som jag blivit tagen
till ursprunget fjärranfrån
och sover mot morgondagen
som skogar och spåda strån

och anar att våren spritter
i grenarnas dunkla fång
och darrar i gryningsglitter
och jublar i fågelsång.

Nu dröjer den vind, som jagar
en oro, som ej förgår
i färglösa mannadagar
och tvivlande mannaår.

Nu sjunker mitt strida väsen
den drömlösa ron emot
och känner som gräsen
i mullen sin rot.

FLYTTNING

Trollsländevingar glittra över krassen
och solrosstånden i ditt trädgårdsland.
Du bryter upp i dag. De höga lassen
stå redan färdiga i gårdens sand.

Det är en hets i denna vind, som blåser
septemberkall i lummiga kvarter
och det är oro i din hand, som låser
det hus, som du för alltid överger.

Nu är det stängt. Det första lasset rullar
i väg och det skall stanna någonstans,
där solen ger åt obekanta kullar
och obekanta hus sin aftonglans.

Då går din tanke hem till kända ställen.
Du ser den fönsterruta tom och skum,
där dina barn ha stirrat ut i kvällen
från hemmets brasbelysta rum.

DÖDA MINNEN

Än mellan samma lugna trån
min pilgrimsvandring går
— men minnen blåsa hän
för varje år.

Här brann en blick, här sjöng en mun,
då sist jag gick förbi.
Nu hör jag blott en aftontunn
och oviss melodi.

År stupa i sin mörka grav,
och minnen vissna ned som hö.
Skall jag då redan lövas av
och långsamt dö?

Det gångna tystnar, ton för ton
men kvar blir dock till slut
ett dunkel, där jag andas ut,
den första och den sista ron.

OKTOBERSTORM

I

Nu sliter stormen från det svarta riset
de sista vimplarna med guld i färgen.
Det skymmer på. De kärva urtidsbergen
på andra stranden sjunka in i diset.

På alla gånger springa löv som drivna
av vettlöst ångest, av den stumma skräcken.
Så går en dag på nytt i sönderrivna
och eldsvådsröda skyars orostecken.

Du har ju byggt din värld. Där lyser ljuset
med stadigt sken på cirkarna, du drager.
Vad bry dig vindarna, som skaka huset
och skyns apokalyptiskt grymma dager?

De tysta arbetstimmarna, som läka
vart sår du fått och dina cirklar sluta,
fördjupas blott, då nattens stormmoln vräka
all rymdens klagan mot din fönsterruta.

II

Jag ser dem stå på trottoarn
i rykande och råkallt väder
och de se ut som skrämda barn
och de ha fattiga och tunna kläder.
En skara sjömän från en baltisk båt,
som kämpat för det nakna livet
och sett med strupen full av stockad gråt
det stolta segelstället rivet,
då vi ha somnat in med stormens dån
som lämpligt vaggsångsmummel fjärranfrån...

III

Vad deras kinder äro spöklikt vita!
Men deras fador komma dig ej vid,
ty du skall dina egna cirklar rita
i nattens utsägligt djupa frid.

Du lägger ord till ord och lugnt du stavar
dig fram i det, som är din egen sak,
då löven dansa över nya gravar
och regnet smattrar hårt mot sjukhustak.

Och långt där borta springa mänskor drivna
av namnlös ångest, av den stora skräcken.
I tidningar bli ångare beskrivna
med frontsoldater jublande på däcken.

Och dem ha trötta mödrar vakat över
och de ha lämnat hustru, barn och hem.
Vad det är väl att arbetsron oss söver
en höstnatt nittonhundratrettifem!

MOT JUL

I

Det fryser och det skymmer på.
Hårt rasslar gårdens lönn
— och plötsligt i det vemodsblå
med virvelvindar kommer snön.

Än kan jag gå den väg jag gick,
då barndomsjulen förestod.
Jag är en vinterson och fick
midvinterlyckan i mitt blod.

Och för mitt hjärta tecknas allt
som kära ting i kära rum,
då gården tar sin snögestalt
och luften blånar och blir skum.

Jag hör ur nordanvindens svall
en psalmsångs varma brus
och ser hur i ett snöhöljt stall
med biblisk glans det tänds ett ljus...

II

Vad tror jag nu, då mänskan känt
på nytt ett år sitt nederlag?
Två lågor ha vi förut tänt.
Den tredje tänds i dag.

Jag tror på godheten trots allt
— på kärleken, som inte ser
hur hatet skördar hundrafalt
och våldet ändå mer.

Mot mörkret lyfta våra hem
sambörighetens heta bloss.
De få ej flamma blott för dem,
som äro nära oss.

Du hjärta, du som ej begär
men offrar utan mått och gräns,
det är på dig vi hoppas här,
för dig, som lågan tänds!

ÅRGÅNG 1911

(Uppsala)

I

Så kommer jag igen
en klar septemberdag
och samma högtid darrar än
kring samma klockors slag.

Och slottet ser jag som det stod
min första dag i andens stad,
rött som vårt rikes hjärteblod,
stolt som en sträng ballad.

Ett brus, som aldrig stillnar av,
ett sken, som aldrig flyr sin kos,
gör hjärtat hett vid Frödings grav
och Atterboms och Törneros'.

Allt är sig likt. Mitt eget rum
den första hösten som student
har nu då kvällen faller skum
fått ljuset tänt.

Jag skulle kunna somna där
och kanske, kanske återfå
den vackra värld jag då höll kär
och trodde på.

II

En aning om den värld vi känt
som skimmer hos oss själva!
Jag blev student
år nittonhundraelva.

En värld, där hatet ej fick slå
och tron ej hotas eller pinas,
en värld som skulle jämt bestå
och blott alltmer förfinas.

Allmännelig och oberörd
och fri var vetenskapen
hos denna värld, som blev till skörd
för våldets vassa vapen.

Var är vår ungdom? Fjärran flydd
den talar mot det tomma
om rätten som sitt enda skydd
och dikten som sin blomma.

ÅTERKOMST

Hans kyla kom plötsligt när mig.
I timmar av klarsynt vaka
hans skugga stod vid min dörr.
För den, som var uppbrottsfärdig
och sedan fick komma tillbaka,
är ingenting mera som förr.

Så går jag bland allt det kända,
som gick jag i skapelsestunder
med ögat och hjärtat på spänn.
För den, som får återvända
är livet en myt och ett under
— för den, som får komma igen.

DET TOMMA RUMMET

I

Alla fönster lysa
i det stora huset.
Din ruta är svart.
Det går i alla rum
där uppe i ljuset.
Vart har du gått, vart?

I morse fanns du här
och ställde som man ställer
med all sin egendom,
med dyrbara relikier
och dumma bagateller.
Nu är din ruta tom.

Dina vänner tala
om dig, och blott om dig i natt
— och tystna brått ibland.
De höra steg i parkens sand
och höra nära dörren
din stämma och ditt skratt.

De skiljas åt och stänga
fönsterna mot nattens
kulna väder.
Ditt fönster stänger ingen
och på sin galge svänga
dina tomma kläder.

Många ögon stirra
sömlösa i taket
vid vindens dova dån.
Ditt minne håller
hela huset vaket.
Din bädd är tom i vrån.

II

I natt, i morgon lever du, mer än du levt förut.
Ditt liv blir upplyst inifrån den stund, då det är slut.
Ditt jordiskt glada leende, som tyngdlöst kom och gick
har nu ett drag av hemlig skräck för dina vänners
blick.

Din öppna själ, som vann så lätt allt det, den fäst sig
vid
förnam att den fick värma blott en liten, liten tid,
och din gestalt, som rörde sig i praktfull harmoni,
var som ett trots mot vissheten, att snart är allt förbi.

I natt, i morgon, om ett år! Och sen — vad återstår
av all din ljusa mänskskraft, som verkade i går?
Ett namn, som hugger till ett tag, en bild, som skymtar
till
och rör oss som ur mörka träd en vilsen fågeldrill.

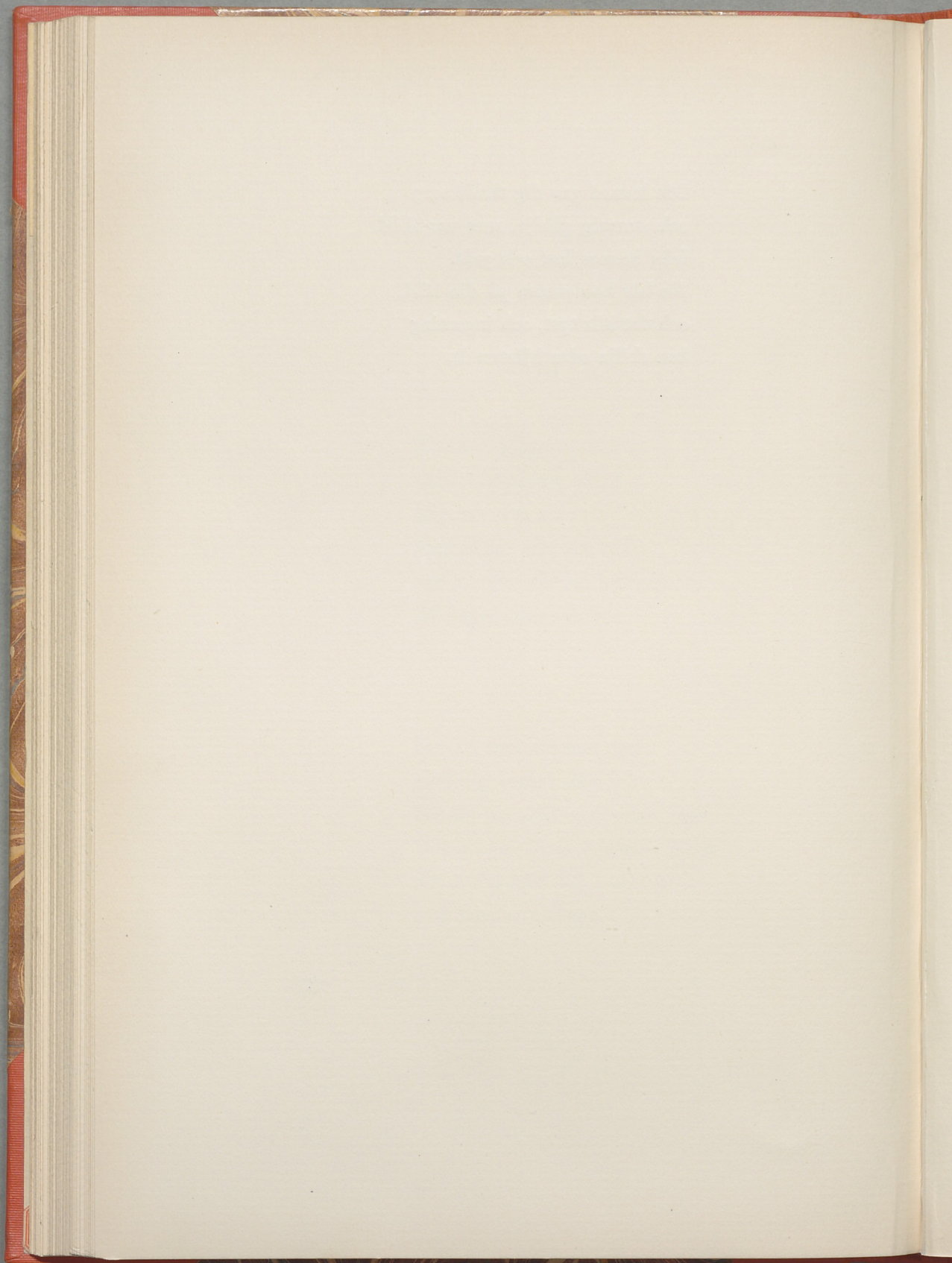
Men oavlåtligt driver oss den glömskans blinda makt,
som gör oss trolösa mot allt, vi en gång känt och sagt!
Bakom oss ligga tomma rum, vars dörrar vi ha låst,
men deras rutor skallra hårt i ångestnätters blåst.

III

En enda glömmet aldrig.
Den första i din värld
blir ock den sista.
Hon håller fast din bild
och ser den vid sin huvudgård,
då hennes ögon brista.

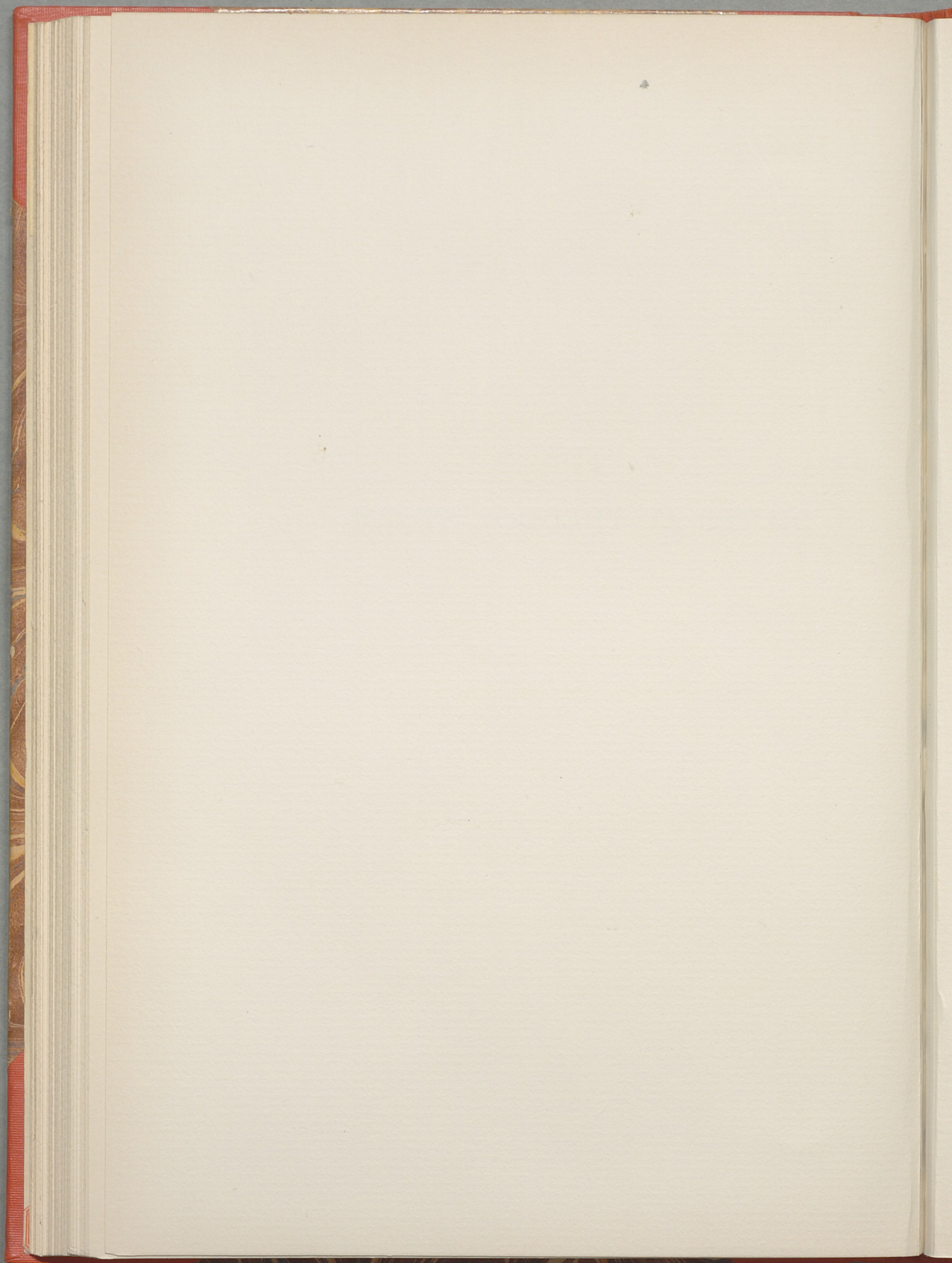
Det är, som om hon gick
med dig ännu i dag,
fast du har dött som vuxen man.
Ditt minne finns i hennes blick
och andas hårt och andas stilla
med hennes andetag.

Din levnad gav dig tårlös sorg
och stormig glädje, som var skild
från hennes lust och gråt.
Nu bär hon ensam på din bild,
och det blir tyst, och ingenting
kan skilja edra hjärtan åt.

IV

DIKTER AV THEODOR STORM

JAG VET ATT LIVET RINNER
BORT...

Jag vet att livet rinner bort
och att jag måste gå en gång
från glöden i en sista kyss
och glöden i en sista sång.

Än hänger jag dock fast vid dig
med plågsamt pockande begär.
Du är min ungdoms sista kyss,
min sommars sista ros du är.

Jag dricker ur en invigd kalk
den sista gyllne drycken re'n,
och av en fjärran sagovärld
är du ett sista återsken.

Min sista stjärna strålar än.
Å, ge ditt hela hjärta nu
och hör mig, där jag böjer knä:
min sista glädje — det är du!

Låt livet brusa genom mig
en sista, flammande minut,
tills suckande i nattens rymd
min stjärna slocknar ut!

FASTÄN JAG BER DIG...

Fastän jag ber dig, kommer du
ej längre i min famn.
Min röst har ingen trollmakt mer,
då lågt jag viskar nu ditt namn.

Varthän du går, varthän du förs,
och vad ditt långa liv skall ge —
det vet jag ej — jag vet blott ett:
du får mig aldrig mer att le.

Men blir du ensam liksom jag
och komma tonlöst stilla dar,
då skall min kärlek bli som förr
det enda verkliga du har.

Ditt dygn skall glida dig förbi
som molnet och som skuggan far
— och bara det, som nu har gått
och som var vårt, bli kvar.

Och om i rummet, där du dör,
en stråle kvällssol faller in,
så är det solen från den dag,
då första gången du blev min.

H Ö S T

På himlen står ett blekgult skimmer
och löven fly i stormens larm.
Du ryser till och lutar tyngre
din sida mot din makes arm.

Det, som nu bräcker strån och kvistar
och som är oron i en vind,
har också hemligen och flyktigt
berört, min älskade, din kind.

Men slitas ock de späda trådar,
som spänts i varma nätters frid —
det är blott sommaren, som flyktar;
vad kommer sommaren oss vid?

Du lägger handen på min panna.
Din blick med frågor söker min.
I dina milda ögon väller
ett melankoliskt ljushav in.

Dog också här en doft, ett skimmer,
en gåta, vars mystik dig band
och tvang dig räcka utan tvekan
din unga, fria kvinnohand?

Å, frukta ej! Förrann omärkligt
vår bästa solbelysta tid,
det är blott sommaren, som flyktar;
vad kommer sommaren oss vid?

AVSKED

Det känns, som om mitt hjärta klappar
med fulla slag i varje litet ord.
Vår vagn har redan rullat fram till trappan.
Vi måste bort från våra fäders jord.

Och ni, ni andra — eder väg är eder!
Förneka vad ni sagt med hjärtats glöd
och köp till pris av eder klara heder
härhemma edert sura levebröd!

Jag kan ej missförstå det sorgsna kravet,
som ställes på mig av mitt land, mitt hem.
Jag sviker inte gravarna vid havet,
om också ogräs växer över dem.

Och du, som ser på mig med mildögd smärta!
Var när oss, Gud, som gav mig dig en dag!
Lägg nu ditt hjärta lugnt intill mitt hjärta
och tveka ej — det är ju samma slag!

Nu brusar vinden. Barnen lyss på sången
från havet, mängd med måsens gälla skri.
Det är ju floden! Det är böljegången!
Den känner oss från år, som blåst förbi.

Kom hit till mig i själva uppbrottsstunden!
Här ligger edert land i sommarljus
och här invid oss på den fasta grunden
står nära havet edert fadershus.

Vi fly det nu, tills dagens nöd är vorden
försonad av en annan, bättre dag.
Det finns blott främlingar på fosterjorden
och sådana, som lyda deras lag.

Så är den hetaste av mina böner
att, om jag själv ej kommer hit igen,
det en gång skall förunnas mina söner
att gå på denna mark som fria män.

Och du, mitt yngsta barn, vars vagga stannat
för sista gången här i gårdens sand,
hör mig — och vet att lögn är allting annat:
man lever inte utan fosterland!

Och kan ditt barnasinne inte höra
min kärleks vanda, då jag tar farväl,
så skall den som en rysning dig beröra
och fladdra som en låga i din själ!

DET ÄR JU VINDEN BLOTT...

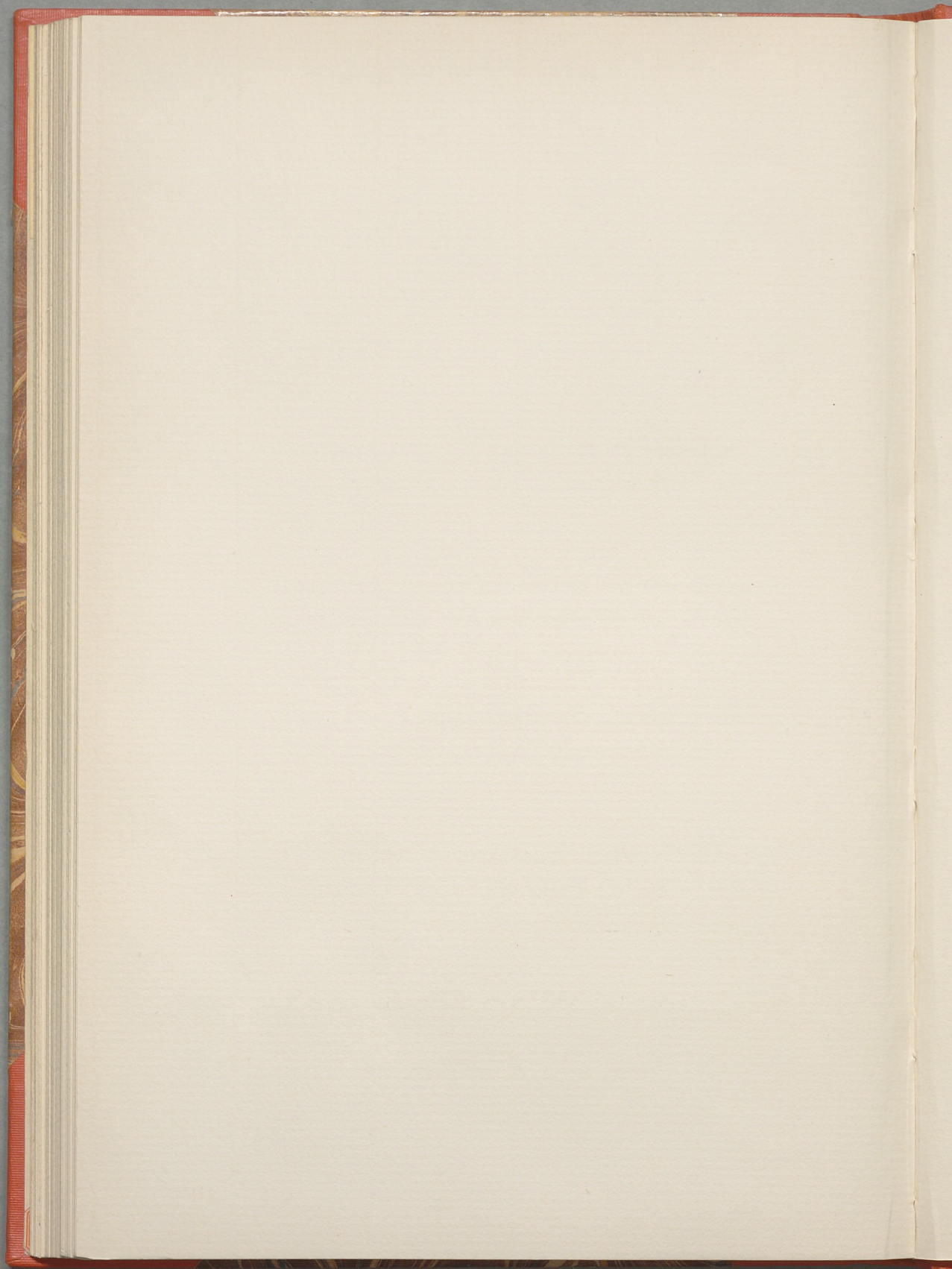
Det är ju vinden blott — vår gamla hemmaton,
som barnet söker med sin blick från förstubron,

som vaggar det till sömns med mummel fjärranfrån
och väcker det så snart den upphör med sitt dån,

som över gårdens träd går mörk av höstligt hot
och får det borra ned, allt längre ned sin rot.

Vad skiljer dig, min vän, från buskar och från trän?
Du gror, du går i blom, och du skall vissna hän.

V

HEMLAND

Hemland —
stenarna kunde jag peka ut,
björkarna kände jag alla
och bortom dem fädernas jord,
där jag hör hemma
till dess min dag är slut.
Vinden i ödeskogen,
glansen kring fanornas ord,
luften i kalla
gymnasiebibliotek
var mig förtrogen
som skolbarnens glittrande lek.
Svensk är min stämma
sådan den är.

Livet skall böja min nacke
mot en oändligt kär,
susande kyrkogårdsbacke.

Hemland —
våldet lät mig förstå
att jag också hör hemma där
jag aldrig skall gå.
Rättens och frihetens land,
var det än finns,
grundat i går,
hägnat så länge man minns,
hemland, som fyller
leden i Människans eviga front,
bortom min levnads idyller
sträckes i mörkret din stora,
hotade horisont!

INNEHÅLL.

I

Ode till behärskningen	7
I flyktingsår	11
Två	15
Finland	19
Östanhavs	25
Offeröden	29
Uppbrott	31

II

Professorn	35
Folkvisenatt	43
Bellman 1940	45
Apollon i Lönneberga	49
Gamle magistern	55

III

Året	61
Almanackorna	64
Vårnatt	67
Flyttning	70

Döda minnen	72
Oktoberstorm	74
Mot jul	79
Ärgång 1911	83
Återkomst	87
Det tomma rummet	88

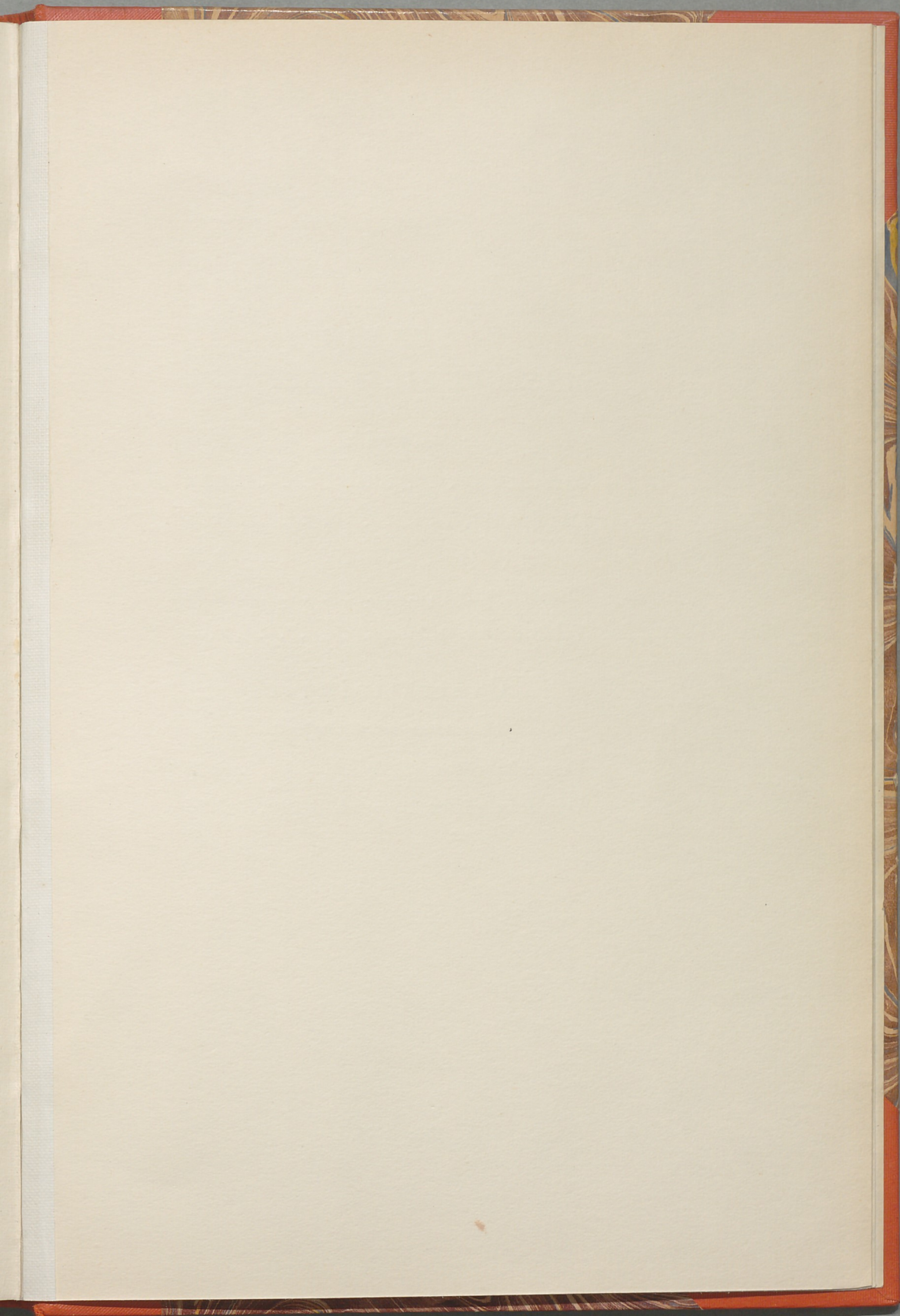
IV

DIKTER AV THEODOR STORM.

Jag vet att livet rinner bort	97
Fastän jag ber dig	99
Höst	101
Avsked	103
Det är ju vinden blott	106

V

Hemland	109
---------------	-----

*GUNNAR
MASCOLL SILFVERSTOLPE*

Lyr i k

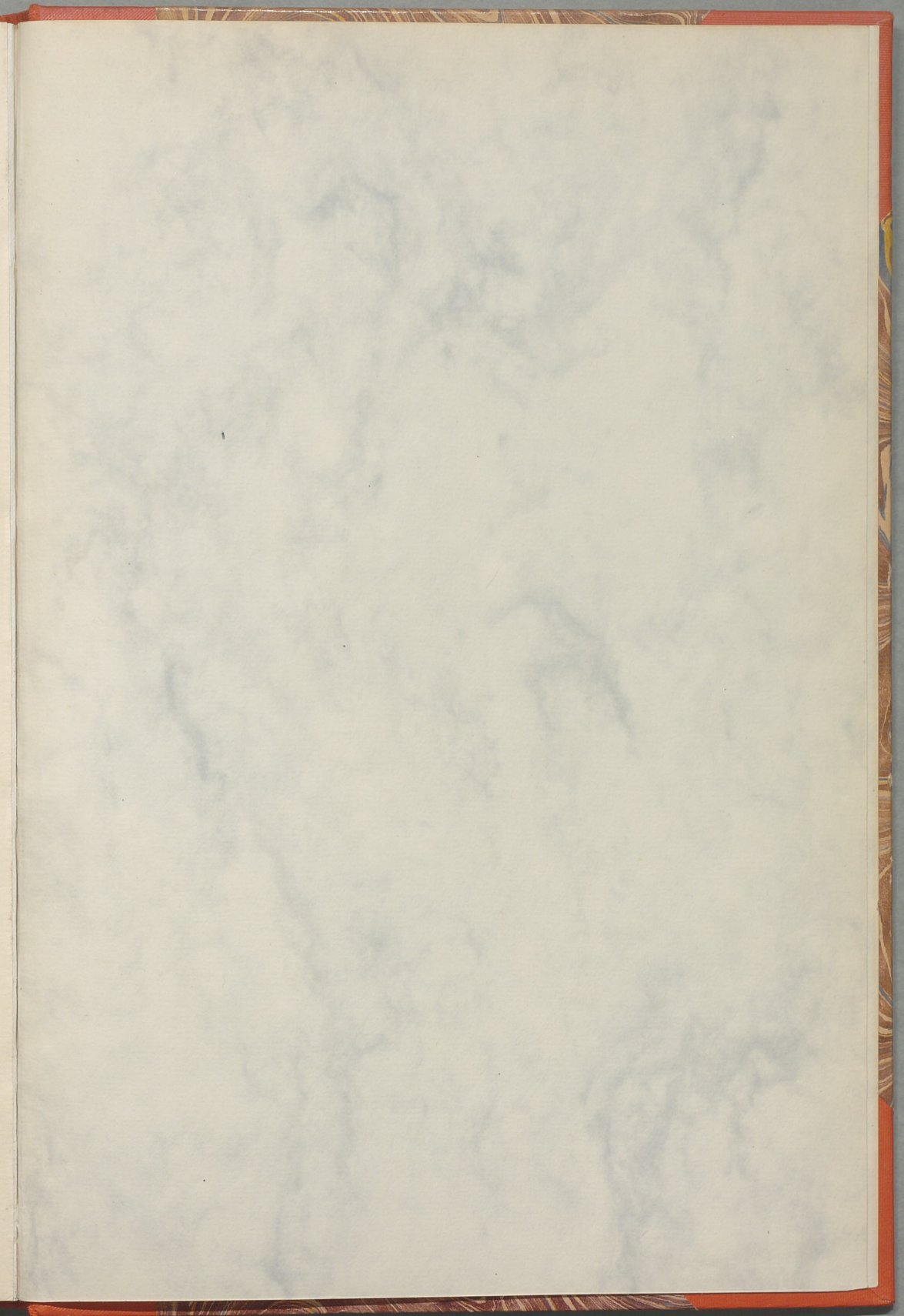
Arvet (1919)	Utsåld
Dagsljus (1923)	3: 25
Vardag (1926)	3: 25
Efteråt (1932)	4: 50
Valda dikter (1934)	6: —

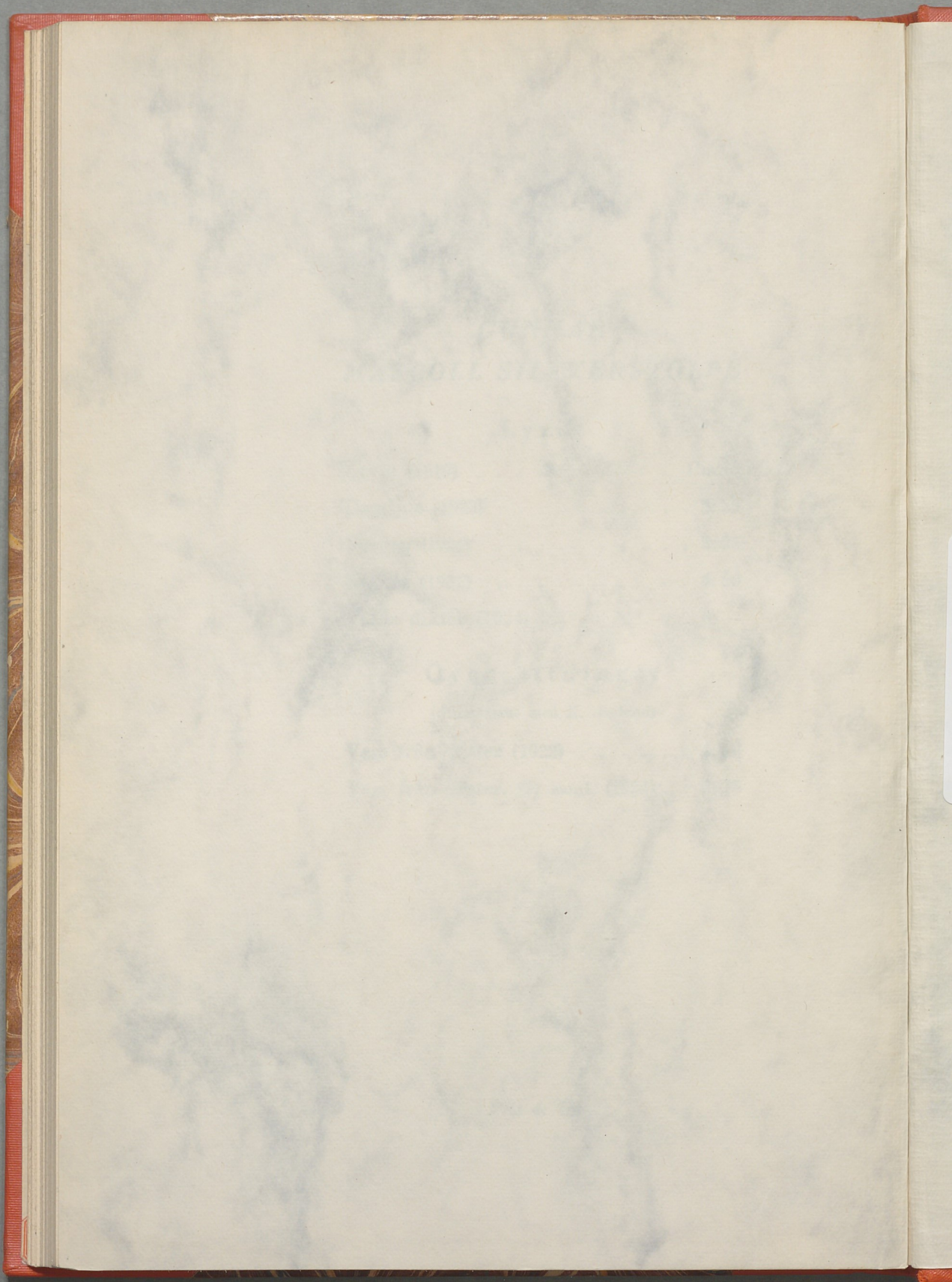
Översättningar

(tillsammans med K. Asplund)

Vers från väster (1922)	4: 50
Vers från väster. Ny saml. (1924) . .	3: 75

Pris 4: 75.

National Library
of Sweden

LÄSESALSLAN

60001000342176

www.books2ebooks.eu